

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיע כי ביום כ"ב באלול התשע"א (21 בספטמבר 2011) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השירות
5115	לשכת מכוני התערוכה מכוני התערוכה אמבר, מילוכר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע	מיום משותף בין מכוני התערוכה	מחקר ופיתוח בתחום התערוכות

פטור זה ניתן בתנאים אשר נועדו להגביל את העברת המידע בין מכוני התערוכה, ובפרט להגביל את העברת המידע בדבר מחירים ובמחויבות של תערוכות הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים.

תוקפו של הפטור מוגבל לשנה אחת מיום מתן הפטור.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות. עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 5115 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ר' בתשרי התשע"א (4 באוקטובר 2011)
(חמ 41-3)

דיויד גילה

הגמונה על ההגבלים העסקיים

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיע כי ביום כ"ב באלול התשע"א (21 בספטמבר 2011) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השירות
8364	מעלות הוצאת ספרים בע"מ הוצאות ספרים שונות	בעלות משותפת של הוצאות ספרים בהוצאת מעלות	הוצאה לאור של ספרי לימוד

פטור זה ניתן בתנאים שמטרתם מניעת זליגתו של ההסדר לעבר פעילות אנטי-תחרותית וכן תיחום פועלה של מעלות למסגרת שבה פעלה עד כה – הוצאה לאור של ספרי לימוד בעבור משרד החינוך.

תוקפו של הפטור מוגבל לשנה אחת.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות. עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 8364 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ר' בתשרי התשע"א (4 באוקטובר 2011)
(חמ 41-3)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן – "החוק"), ולאחר התייעצות עם הועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיע כי ביום כ"ב באלול התשע"א (21 בספטמבר 2011) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השירות
5115	לשכת מכוני התערובת מכוני התערובת אמבר, מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע	מיזם משותף בין מכוני התערובת	מחקר ופיתוח בתחום התערובות

פטור זה ניתן בתנאים אשר נועדו להגביל את העברת המידע בין מכוני התערובת, ובפרט להגביל את העברת המידע בדבר מחירי וכמויות תערובות הנמכרות ע"י חברי לשכת המכונים.

תוקפו של הפטור מוגבל לשנה אחת מיום מתן הפטור.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מספר 5115 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22 ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

פרופ' דיויד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ו' בתשרי התשע"א

4 באוקטובר 2011

¹ ס"ח התשמ"ח עמ' 128, ס"ח התשי"ס עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

כ"ב באלול תשע"א

21 בספטמבר 2011

פטור: 5115

בפקס: 03-6070666

לכבוד

עו"ד אלון פומרנץ

ליפא מאיר ושות', עו"ד

רח' איתמר בן אבי"י 4

תל-אביב 64736

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין:

לשכת מכוני התערוכת - הסדר בין מכוני התערוכת אמבר, מילובר, צמח, תדמיר,

אסם הגליל וכפר יהושע

הנני מתכבד להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב,

עו"ד דוד ארם
רשם ההגבלים העסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

ללשכת מכוני התערוכות - הסדר בין מכוני התערוכות אמבר, מילובר,

צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע

1. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסדר שבין מכוני תערוכות שונים השותפים בלשכת מכוני התערוכות אשר מבצעת מחקר ופיתוח בתחום התערוכות וכן השתלמויות מקצועיות לעובדי מכוני התערוכות.

לאחר שבחנתי את ההסדר על כבילותיו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזוגים, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, כי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו וכי אין ההסדר פוגע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") בכפוף לשורה של תנאים שיפורטו להלן, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. הרקע להסדר והצדדים לו

לשכת מכוני התערוכות (להלן: "**לשכת המכונים**") הינה שותפות בבעלות מכוני התערוכות אמבר - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (להלן: "**אמבר**"), מילובר מכון מרכזי לתערוכות בע"מ (להלן: "**מילובר**"), צמח - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "**צמח**"), קבוצת תדמיר ניהול והפעלה (2006) בע"מ (להלן: "**תדמיר**"), אסם הגליל אגודה שיתופית בע"מ (להלן: "**אסם הגליל**") ומכון תערוכות כפר יהושע (להלן: "**כפר יהושע**"); כולם יחד, להלן: "**מכוני התערוכות חברי הלשכה**"). מכוני התערוכות עוסקים בייצור ושיווק תערוכות מזון להזנת לבעלי חיים. מגוון התערוכות מיועד להזנת בקר, צאן, הודים, דגים ועוד.

לשכת המכונים מבצעת מחקר ופיתוח בתחום התערוכות וכן השתלמויות לעובדים של מכוני התערוכות. הלשכה מארגנת ומממנת מחקר ופיתוח בתחום התערוכות. עובדיהם של מכוני התערוכות חברי הלשכה, מנהלים ותזונאים, משמשים בתפקידים שונים בלשכת המכונים ואין ללשכה צוות עובדים משלה. המנהלים נוהגים להתכנס אחת לרבעון במסגרת "פורום המנהלים" במסגרתו מתקבלות החלטות מנהליות בענייני הלשכה, כגון קביעת התקציב ואישור דו"חות כספיים. התזונאים נפגשים מדי חודש במסגרת "פורום התזונאים" אשר אחראי על תכנון עבודות המחקר, פיקוח עליהן וניתוח תוצאותיהן.

רשות ההגבלים העסקיים

לשכת המכונים מבצעת ניסויים אצל מגדלים שונים הקשורים למכוני התערובת, כאשר לרוב כל מכון אחראי על ניסיונות בענף מסוים (כך למשל, אחד המכונים אחראי על ניסויים בענף הרבייה, מכונים אחרים על ענף הבקר, אחרים על ענף הפטם וכו'). המכונים מבצעים את הניסויים באותם ענפים לאורך השנים.

בין לשכת המכונים לבין המכונים החברים בה מועבר מידע מקצועי ביחס לניסיונות ותוצאותיהם. כמו כן, לשכת המכונים מארגנת השתלמויות מקצועיות לעובדים אחת לחודש, כאשר כל מכון שולח מי מעובדיו להשתתף בהשתלמות.

יצויין כי ההסדר קיבל בעבר פטור מהממונה, בכפוף לתנאים בשנת 2002 ובשנת 2006.

3. ההסדר הכובל והשפעתו על התחרות

לשכת המכונים מהווה הסדר כובל בשל מבנה הבעלות שלה, אשר יוצר "שולחן משותף" בין מתחרים. ההסדר מעלה שני חששות תחרותיים עיקריים.

1. שולחן משותף – במסגרת הלשכה נפגשים הן המנהלים והן התזונאים של מכוני התערובת השונים, המתחרים זה בזה בייצור תערובות. מתעורר החשש כי מפגשים אלו יובילו ל"זליגה" והחלפה של מידע מסחרי בין המכונים ולתיאום ביניהם.

בנוסף, לשכת המכונים מחליטה מה יהיה סך התקציב לניסויים שייערכו במסגרת הלשכה, קובעת מי מבין המכונים יבצע כל ניסוי, ומחלקת את עלות ההשתתפות בהשתלמויות לעובדים בין המכונים חברי הלשכה. בהתאם להסכם השותפות מיום 1.7.1997, הבסיס לחלוקת תקציב השותפות בין מכוני התערובת, נקבע בהתאם לאחוזי המכירות של כל מכון בכל ענף, מסך כל המכירות של מכוני התערובת חברי השותפות. לצורך כל אלה, מקבלת הלשכה מידע מכל מכון תערובת החבר בה, אודותיו. העברת מידע זו, בין מתחרים, עלולה לשמש פלטפורמה לתיאום בין המכונים.

2. צינון התחרות בתחום הניסויים – מכוני התערובת מתחרים ביניהם, בין היתר, על איכות התערובות. ההסדר מעלה חשש כי הניסויים המשותפים יובילו לצינון תמריצי המכונים לשפר את איכות התערובות שלהם באופן עצמאי, וכן לצינון תמריציהם להציע ללקוחות תערובות איכותיות יותר במחיר נמוך.

בענייננו, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים המפורטים מיד, החששות האמורים מופגים.

מטרתה של לשכת המכונים הינה שיתוף פעולה לשם מחקר ופיתוח, המתבטא בשיתוף פעולה פיננסי, שיתוף פעולה מבחינת ידע והפריה הדדית בקרב התזונאים, וכן שיפור ועדכון לידע המקצועי של עובדי המכונים באמצעות השתלמויות מקצועיות.

רשות ההגבלים העסקיים

בשיתוף פעולה לשם מחקר ופיתוח עשויות להיות טמונות תועלות מעצם איחוד המשאבים - הון, מומחיות וכוח אדם, לשיפור טיב המוצר המוצע לצרכן, תוך הפחתת עלויות לצדדים. כידוע, שיפור איכותו של מוצר היא אחת מן הדרכים שבהם יכולה תחרות לבוא לידי ביטוי. גישה זו אף עומדת ביסוד כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים לביצוע מחקר ופיתוח), תשס"ו-2006.

מהנתונים שנמסרו לרשות ההגבלים העסקיים עולה כי מכוני התערובת מפקים ידע מן הניסויים הנעשים בלשכת המכונים וכי המימון המשותף של המחקר והפיתוח במסגרת הלשכה אכן משיג יעילות בניסויים. הניסויים בלשכה מסייעים למכוני התערובת החברים בלשכה לחסוך בעלויות בעת הטמעה של חומרים שונים לתוך התערובות ובכך להוזיל את עלות התערובות.

מעבר לכך, נראה כי הלשכה מעשירה את הידע המקצועי של התזונאים באמצעות "פורום התזונאים" שבו משתפים התזונאים האחד את השני בניסויים שבוצעו בלשכה, וכן באמצעות הרצאות מומחים בתחום. משיחות שנערכו עם תזונאים, עולה כי השיח עם תזונאים אחרים בלשכה הינו חיוני לשיפור המקצועיות של התזונאים. אמנם, דומה כי מבחינה פיננסית המכונים היו יכולים לשלוח את התזונאים להשתלמויות גם ללא לשכת המכונים, אולם ביצוע ההשתלמויות לעובדים באמצעות הלשכה מאפשר למכונים חסכון בעלויות.

לאור זאת, נראה כי היתרונות הגלומים בלשכה עיקרם בשיתוף הפעולה הפיננסי במחקר ופיתוח, שיתוף הפעולה בידע בקרב התזונאים תוך חסכון בעלויות, וכן עדכון הידע המקצועי של עובדי המכונים באמצעות השתלמויות לעובדים תוך חסכון בעלויות.

אשר לחשש מפני העברת מידע בין המכונים, בפטורים הקודמים הוטל תנאי לפיו הגורם היחיד שייחשף למידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, לצורך בירור חלקי השתתפותם בהוצאות השלכה, יהיה רואה חשבון, מנהל חשבונות או החשב של לשכת המכונים, אשר לא יהיה עובד או נושא משרה באף אחד ממכוני התערובת החברים בלשכה. אני סבור כי בנסיבות העניין, התנאי האמור (כמפורט מטה) יפיג את החשש בדבר העברת המידע בין מכוני התערובת.

מעבר לכך, על מנת להפיג את החשש המתעורר מעצם קיומו של שולחן משותף בין מתחרים, הוטל בפטור הקודם תנאי לפיו כל אדם המשמש נציג בלשכת המכונים מטעם מכון תערובת יחתום על כתב התחייבות, לפיו קרא את תנאי הפטור, הבינם, והוזהר לו כי הפרתם מהווה עבירה פלילית. כמו כן, נקבע תנאי כי ייערכו פרוטוקולים שמייים מפורטים של ישיבות "פורום המנהלים" ו"פורום התזונאים", אשר יישמרו בלשכה. אני סבור כי גם תנאי זה הכרחי בנסיבות העניין.

מהנתונים שנמסרו לרשות עולה כי החשש מפני צינון התחרות בתחום הניסויים כתוצאה מההסדר מופג, לאור זאת שכל המכונים (מלבד אחד) מבצעים כדבר שבשגרה ניסויים גם באופן עצמאי, שלא דרך הלשכה. משיחות שנערכו ברשות עם תזונאים החברים בלשכת המכונים, עולה כי הניסויים המבוצעים בלשכה הם בנושאים כלליים יותר, וכי כל מכון מיישם בצורה שונה את המסקנות מהניסויים השונים. כמו כן, התזונאים העידו כי במרבית המקרים הניסויים המבוצעים במסגרת הלשכה עוסקים בעיקר במינון האופטימאלי של חומרים המוכרים כבר למכונים השונים

רשות ההגבלים העסקיים

(ולא בחומרים חדשים), כך שגם מכון שאינו חבר בלשכה מבצע בדיקות כאלה בעצמו, רק בעלויות גבוהות יותר. לעומת זאת, ניסויים אשר בהם מעורבים חומרים חדשים או פיתוחים שונים שאינם ידועים לכלל המכונים, נעשים לרוב שלא במסגרת הלשכה. בכל אלה יש כדי לצנן את הפגיעה התחרותית הפוטנציאלית משיתוף הפעולה במסגרת הלשכה.

זאת ועוד, היקף שיתוף הפעולה במסגרת הלשכה בהשוואה לגודלו של השוק הנו שולי ביותר, וזאת הן בהיבט של פעילות המחקר והפיתוח הקיימת אצל השחקנים השונים בשוק והן מבחינת ההשקעה הכספית בפעילות הלשכה.

לאור האמור, ובכפוף לתנאים שיפורטו מיד, לא מצאתי שיש בהתחייבויות הפרטים והחברות מושא החלטה זו בכדי להגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע מן ההסדר, ואני סבור כי עיקרו של ההסדר הכובל אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. משכך, נחה דעתי כי אין מניעה ממתן הפטור כמבוקש, בכפוף לתנאים כמפורט מיד.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, בכפוף לתנאים הבאים:

1. מידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, הדרוש לצורך בירור חלקי השתתפותם בהוצאות לשכת המכונים, יועבר על ידי המכונים החברים בלשכת המכונים אך ורק לידי של רואה חשבון, מנהל חשבונות או חשב של לשכת המכונים (להלן: "רואה החשבון");

2. רואה החשבון לא יעבוד, במשרין או בעקיפין, עבור אף אחד ממכוני התערובת החברים בלשכת המכונים או בגוף הקשור אליהם (לרבות בשוברי בר) ולא יספק להם שירותים, והוא לא יהיה עובד או קרוב של אדם כאמור או של אדם שהוא נושא משרה באיזה מן המכונים.

3. עובר לקבלת המידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, יחתום רואה החשבון על כתב סודיות על פיו הוא מתחייב לשמור את המידע שהועבר לו בסודיות מוחלטת ולא להעבירו למתחריו של המכון מוסר המידע. לעניין זה, "מתחרים" – ישירים או עקיפים, בפועל או בכוח.

4. רואה החשבון יחשב את סך כל גובה ההשתתפות בהוצאות הנדרש מכל חבר בלשכת המכונים ויודיע לכל חבר על גובה ההשתתפותו כאמור, מבלי ליידע את החבר בדבר אופן החישוב לפי פילוח לענפים או בדבר המידע שנמסר לו לפי סעיף 1 לעיל.

רשות ההגבלים העסקיים

5. לא יועבר מידע בין מכוני התערובת החברים בלשכת המכונים בדבר כמויות התערובת אשר נמכרו על ידם, או בדבר המחירים בהם נמכרת התערובת על ידם ;
  6. החברות בלשכת מכוני התערובת תהיה פתוחה בפני כל מכון תערובת, בכפוף להשתתפותו במימון פעילות לשכת המכונים על פי אותו תחשיב המשמש את ששת מכוני התערובת כיום, ובלבד שישלם דמי חבר מינימליים בסך 10,000 ₪ לשנה. לשכת המכונים תהיה רשאית לחייב כל חבר חדש כאמור שלא למכור או להעביר לצד שלישי כלשהו את עבודות המחקר והפיתוח אשר נעשו בלשכת המכונים או את המידע שנצבר בעקבות מחקר ופיתוח כאמור.
  7. על אף האמור בסעיף 16.2 להסכם השותפות שבין ששת מכוני התערובת מיום 1.7.97, לשכת המכונים לא תוכל להפסיק חברותו בה של חבר כלשהו באופן שרירותי וכל עוד הוא עמד בכל התחייבויותיו כלפי לשכת המכונים.
  8. כל מכון החבר בלשכת המכונים לא יהיה מנוע מלבצע מחקר או פיתוח בעצמו, שלא באמצעות הלשכה.
  9. כל אדם המשמש נציג בלשכת המכונים מטעם מכון תערובת יחתום על כתב התחייבות לפיו קרא את התנאים, הבינם והוזהר לו שהפרתם – עבירה פלילית.
  10. המשתתפים בפגישות "פורום המנהלים" ו"פורום התזונאים", כהגדרתם בהחלטה זו, יערכו פרוטוקולים שמייים מפורטים של ישיבותיהם. פרוטוקולים אלה יישמרו אצל לשכת המכונים ויועמדו לעיון הממונה על ההגבלים העסקיים אם וכאשר יבקשו הצדדים להסדר לשוב ולחדש את הפטור להסדר ביניהם.
  11. כינוסי "פורום התזונאים", או כל פעילות אחרת של פורום זה, או פעילות שהוא מעורב בה, לא ייעשו בחצריו של מי מבין מכוני התערובת חברי הלשכה.
  12. "פורום המנהלים" יתכנס לכל היותר אחת לשנה.
- לאור ספק שהתעורר בדבר קיומם המלא של כל תנאי הפטור משנת 2006, ובאופן מיוחד – קיומו של תנאי 10 לפטור הקודם, פטור זה ניתן לתקופה של שנה אחת בלבד מהיום. ככל שתבקש הלשכה להאריכו מעבר לכך יהא עליה לפנות אליי בבקשת פטור מתאימה תקופה סבירה קודם לפקיעתו, והבקשה תיבחן לגופה, תוך מתן דגש על בחינת קיומם המלא של התנאים המצוינים לעיל.
- תנאי 11 לעיל נוסף על התנאים שניתנו בפטור הקודם, לאחר שעלה כי חלק מפגישות "פורום התזונאים" נערכות אצל המכונים השונים חברי הלשכה, ובתוך כך עלולים המכונים להיחשף להיבטים שונים של פעילות מתחריהם שיש בהם כדי להעצים את החששות התחרותיים שיוצר שיתוף הפעולה. במטרה למנוע חששות אלה, נוסף התנאי האמור, האוסר על כל פעילות של פורום התזונאים בשטחם של מי ממכוני התערובת החברים בלשכה.

רשות ההגבלים העסקיים

תנאי 12 לעיל נוסף על התנאים שניתנו בפטור הקודם אף הוא, על מנת לצמצם את החששות התחרותיים הנובעים מקיומם של מפגשים משותפים למנהלי מכוני התערוכת החברים בלשכה.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל בגינו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גליק

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ב אלול, תשע"א
21 בספטמבר, 2011

רשות ההגבלים העסקיים

הועדה לפטורים ולמיזוגים

המלצות

מועד הדיון: 21 בספטמבר 2011

מקום הדיון: משרד רשות ההגבלים העסקיים, כנפי נשרים 22 ירושלים ק' ג', 6556111 - 02

בקשות מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
8648	סל-טיים בע"מ טלמקס ישראל בע"מ
8652	M&W NETHERLANDS B.V. מהוד הנדסה בע"מ
8666	Monsanto Company Beelogics Inc. Beelogics Holdings Limited
8668	טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ קירטק בע"מ

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשות המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות פטור וטיוטות פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר
5115	לשכת מכוני תערוכת
8364	מעלות הוצאת ספרים בע"מ הוצאות ספרים שונות כמפורט בבקשה
8576	רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ אקיוביט בע"מ
8615	Mirs Communications Ltd Motorola Mobility, Inc

החלטה

חברי הועדה ממליצים לתת פטור בבקשות הנ"ל בהתאם לאמור בטיוטות הפטור של המחלקה המשפטית.

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

lishka@aa.gov.il

www.antitrust.gov.il

פרטי הבקשה:

12. הצד להסדר המבקש את הפטור

שם: לשכת מכוני התערוכות, שותפות רשומה מס' 4-018884-54.

מען: חוות שלם - דרך לוד 298, תל אביב

טלפון: 03-7301636 פקס: 03-7302242

מען למסירת מסמכים: אצל עוה"ד ליפא מאיר ושות', רח' איתמר בן אבי"י 4, תל אביב 64736

13. הצדדים האחרים להסדר (אשר בקשה זו מוגשת על דעתם ובהסכמתם)

13.1 שם: אמבר - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ

מען: שומרון - חדרה, ד.ג. חפר.

אתר אינטרנט: www.ambar.co.il

13.2 שם: מילובר מכון מרכזי לתערוכות בע"מ

מען: אזור התעשייה מילואות, ד.ג. אשרת 25201

אתר אינטרנט: www.miloubar.co.il

13.3 שם: צמח - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

מען: צמח ד.ג. עמק הירדן 15133

אתר אינטרנט: www.zemach.co.il

13.4 שם: קבוצת תדמיר ניהול והפעלה (2006) בע"מ

אזור התעשייה הר טוב, ת.ד. 253, בית שמש

אתר אינטרנט: www.tadmir.co.il

13.5 שם: אסם הגליל אגודה שיתופית בע"מ

מושב גורן, הגליל המערבי.

13.6 שם: מכון תערוכות כפר יהושע

כפר יהושע 30063

14. צורת ההסדר :

14.1 מיזם משותף בין מכוני התערובת.

14.2 החלפת אינפורמציה בע"פ ובכתב בענייני לשכת המכונים השונים.

15. נעשה ההסכם בכתב – תיאור המסמכים הקובעים אותו ואלה הנוגעים לו :

התכתבויות ומסמכים שגורתיים המוחלפים בין לשכת המכונים לבין המכונים החברים בה, לרבות חומר בנושא המחקר והפיתוח והניסיונות הנערכים, חומר בנושא השתלמויות עובדים וחומר בנושא מימון המחקר והפיתוח ופעילות הלשכה. דוגמאות המסמכים הועברו בעבר לרשות הגבלים עסקיים (ראה נספחים א' ו- ב' לבקשה הראשונה).

16. הנכס או השירות נושא ההסדר

מחקר ופיתוח בתחום הזנת בעלי חיים והשתלמויות עובדים.

17. מהות הכבילה ופרטים עליה

17.1 לשכת המכונים הינה שותפות אשר הוקמה לפני שנים ונרשמה פורמלית בשנת 1997.

העתק הבקשה לרישום השותפות צורף כנספח ג' לבקשה הראשונה והעתק הסכם השותפות צורף כנספח ד' לבקשה הראשונה.

17.2 לשכת המכונים מארגנת ומממנת את המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי חיים בענפים השונים והשתלמויות העובדים בעניינים מקצועיים. מדובר בשיתוף פעולה של 6 מכוני התערובת הנ"ל על מנת לאפשר את המחקר והפיתוח ואת השתלמויות העובדים באופן מקסימלי ואופטימלי (ראה ביאור 1 לדו"חות הכספיים של לשכת המכונים, לפיו הלשכה מבצעת מחקרים וניסויים במזון לבעלי חיים על מנת לשפר את איכות התערובת המיוצרת על ידי חבריה ולהוזיל את עלותה).

17.3 מטרותיה של לשכת המכונים פורטו בסעיף 4 להסכם השותפות - נספח ד' לבקשה הראשונה.

17.4 בין לשכת המכונים לבין המכונים מוחלף המידע ביחס למחקר והפיתוח (הניסיונות ותוצאותיהם), ביחס להשתלמויות העובדים וביחס למימון פעילות הלשכה. דוגמאות של המסמכים המוחלפים בין לשכת המכונים לבין המכונים צורפו במסגרת נספח א' לבקשה הראשונה.

17.5 ללשכה שני פורומים - פורום מנהלים ופורום תזונאים :

17.5.1 פורום המנהלים (המורכב ממנהלי מכוני התערובת החברים בלשכה) מתכנס כאחת לרבעון ומקבל החלטות בכל ענייני הלשכה, לרבות קביעת ואישור התקציב, אישור דו"חות כספיים והוצאות, השתלמויות העובדים וכיוצ"ב וכן מתעדכן ביחס להתקדמות הניסיונות ותוצאותיהם.

17.5.2 פורום התזונאים (המורכב מתזונאי מכוני התערובת החברים בלשכה) מתכנס כאחת לחודש והוא למעשה אחראי על עבודת המחקר והפיתוח, לרבות תכנון הניסיונות, הוצאתם אל הפועל, פיקוח עליהם, ניתוח התוצאות והסקת המסקנות.

17.6 ללשכת המכונים אין למעשה עובדים קבועים. מנהל הלשכה שהינו כיום מר אליעזר הנדל, מנכ"ל מילובר, ממלא את תפקידו באופן וולונטרי וללא שכר (שכרו למעשה נתרם), ד"ר יעל נוי שהינה מרכזת סדנת התזונה, ממלאת גם כן את תפקידה בהתנדבות וללא תמורה, ואילו הגורם שאחראי על עריכת ההתחשבוניות הכספית (שהינו כיום רו"ח דני אולשקר) פועל כקבלן עצמאי.

17.7 הניסיונות נערכים אצל מגדלים שונים הקשורים למכוני התערובת, כאשר בד"כ כל מכון אחראי על ניסיונות בענף מסוים. כך למשל, אמבר אחראי על ניסיונות בענף הרבייה, אסם הגליל על ניסיונות ביחס לביצי מאכל, צמח ומילובר על ניסיונות בענף הבקר, אמבר, מילובר ותדמיר על ניסיונות בענף הפטם, מילובר וצמח על ניסיונות בענף הדגים וכיוצא ב.

17.8 השתלמויות עובדים נערכות בד"כ אחת לחודש, כאשר כל מכון בוחר איזה מבין עובדיו ישתתפו בהשתלמות.

לשם ההמחשה, העתקי ההזמנות להשתלמויות שנערכו בתקופה האחרונה מצ"ב **כנסת 4**.

17.9 כאמור, לא מדובר בכבילות או מגבלות משפטיות (כגון בלעדיות, איסור תחרות, תיאום מחירים, חלוקת שוק או התחייבויות חוזיות כלשהן המגבילות את פעילות מי מהצדדים), אלא בהחלפת אינפורמציה כאמור לעיל בלבד. לשכת המכונים איננה מגבילה את חבריה בשום צורה מלפעול בא, וְ ואיננה מטילה עליהם כל מגבלות. החברות בלשכה הינה וולונטרית ופתוחה לכל מכון וערוכת אשר מעוניין להשתתף בפעילות הלשכה (ובמימון הפעילות, תוך קבלת תנאי הסכם השותפות).

18. תקופת ההסדר הכובל

איננה מתוחמת ו/או מוגבלת בזמן (לשכת המכונים החלה לפעול בשנות השבעים ונרשמה פורמלית בשנת 1997).

19. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין

כללי

19.1 כאמור לעיל, לשכת המכונים פועלת בתחום המחקר והפיתוח והשתלמויות עובדים. חברים בה 6 מכוני התערובת הנ"ל והיא פתוחה לקבלת חברים נוספים המעוניינים להשתתף בפעילותה (ובמימון הפעילות). כך, לפני מספר שנים הצטרף ללשכת המכונים מכון תערובת כפר יהושע (הודעה על כך נשלחה לממונה).

19.2 פעילות לשכת המכונים איננה כוללת כבילות או מגבלות על המכונים החברים בה והאינפורמציה המוחלפת בין הלשכה לבין המכונים איננה פוגעת בתחרות ביניהם אלא מעודדת אותה ומאפשרת את קיום המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי חיים באופן מקסימלי ואופטימלי.

- 19.3 האינטרס לאפשר את המחקר והפיתוח באופן מקסימלי ואופטימלי, איננו רק אינטרס של מכוני התערוכות, אלא הינו אינטרס ציבורי ולאומי. המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי חיים הינו בעל חשיבות עליונה לחקלאות במדינת ישראל ולמגדלי בעלי החיים בפרט. מטבע הדברים, מחקר ופיתוח מייעל, משפר ומוזיל את גידול בעלי החיים ומאפשר למגדלים להגיע לתוצאות טובות יותר, בעלויות נמוכות יותר ובזמן מהיר יותר.
- 19.4 מובן, כי בסופו של דבר אותן תוצאות טובות ומשופרות וההתייעלות אצל המגדלים כתוצאה מהמחקר והפיתוח בתחום ההזנה, באות לידי ביטוי באיכות, בטיב ובמחיר של מוצרי הצריכה הסופיים, וביכולת הצמיחה של ענף מגדלי בעלי החיים בישראל. אין ספק, כי אינטרס זה של המגזר החקלאי הינו גם אינטרס משקי - לאומי והמחקר והפיתוח בתחום זה יכולים רק להועיל לציבור הצרכנים ולכלכלה הישראלית.
- 19.5 חשוב להדגיש, כי ההוצאה למזון הינה עיקר העלות בגידול מסחרי של בעלי חיים ועל כן קיימת חשיבות עליונה למחקר ישומי בתחום. המחקרים בהם עוסקת לשכת המכונים הינם מחקרים ישומיים בתנאי שדה, אשר נדרשים לשם יעול ושיפור הזנת וגידול בעלי החיים. לשכת המכונים הינה הגוף היחידי בישראל שעוסק במחקר במגוון ענפי בעלי החיים, לאורך זמן ובהתמדה. למעשה, מן הראוי היה שגם המדינה תשתתף במימון פעילות המחקר והפיתוח שמתבצעת באמצעות לשכת המכונים ותתמוך בה.
- 19.6 האינטרס הלאומי הוא לקיים מחקר ופיתוח בתחום הזנת בעלי חיים ולאפשר לחקלאים לשפר ולייעל את גידול בעלי החיים באופן אופטימלי - הן מבחינת טיב ואיכות והן מבחינת חסכון בעלויות וקיצור זמן הגידול.
- 19.7 לדוגמה, יכולתם של מכוני התערוכות להשתמש בתמהיל גמיש יחסית של חומרי גלם (ובמיוחד תירס וחטיטה כמוצרים תחליפיים במידה רבה) מאפשר להם להוזיל בצורה משמעותית את עלויות התערוכות. חומרי גלם אלה, מיובאים בעיקרם מחו"ל ותנודתיות המחיר בהן גבוהה. המחקר והפיתוח שנעשה בתחום, מאפשר למכוני התערוכות לייבא את חומרי הגלם באופן שחוסך למדינת ישראל מיליונים רבים של דולרים בייבוא חומרי הגלם, ובכך מסייע ליתרות מטבע החוץ בישראל ולמאזן הייבוא. יודגש כי השוק בישראל נחשב למתוחכם יותר מרוב השווקים בעולם בתחום זה, והדבר בא לידי ביטוי, גם בפרסומים של מקורות זרים ברי סמכא, כמשרד החקלאות האמריקני. כך, למשל, נקבע במסגרת דו"ח של משרד החקלאות האמריקאי לגבי שוק התערוכות בישראל כי:

"Since the Israeli feed milling industry is highly price oriented and due to the fact that Israeli nutritionists have succeeded in utilization of feed wheat for poultry by using enzymes, the Israeli feed milling industry shifts easily from corn to feed wheat and vice versa, according to changes in relative prices. Feed wheat imports which totaled 330 tmt in the marketing years 1999 and 2000, almost doubled in MY2001 (657tmt) and are expected to

expand to another 22 percent to approximately 800 tmt in MY2002. All feed wheat is imported from Russia and Ukraine."

USDA, Foreign Agricultural Service, GAIN Report (Global Agriculture :ראה) Information Network), "Israel – Grain and Feed, Annual 2003".
(www.fas.usda.gov/gainfiles/200301/145785169.pdf)

19.8 מסקנה זו עוברת כחוט השני בדוחות משרד החקלאות האמריקני, לרבות בדוח המתייחס לשנה האחרונה. כך, למשל, מדוח ה-USDA לשנת 2010 עולה בין היתר, כי היקף יבוא המוצרים השונים לישראל תלוי בגורמים עולמיים, כגון היקפי היצור, ומבוסס על תחליפיות גבוהה בין המוצרים ועל מחיריהם:

"The Israeli feed milling industry shifts easily from corn, barley and sorghum to feed wheat, depending on price relationships. If supplies of feed wheat and corn from Ukraine, Russia and Kazakhstan will not change significantly from MY 2008/09, and global corn production stays at MY 2008/9 levels, therefore it is forecasted that imports of feed wheat and corn in MY 2010/11 will not change dramatically from MY 2008/09 levels. On the other hand, if feed wheat supplies will decrease in addition to the assumption that world corn production will not decrease, therefore corn imports into Israel will increase to 1.1-1.3 million tons and feed wheat imports will decrease to 0.6-0.7 million tons."

USDA, Foreign Agricultural Service, GAIN Report (Global Agriculture :ראה) Information Network), "Israel – Grain and Feed, Annual 2010".
http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Grain%20and%20Feed.%20Annual_Tel%20Aviv_Israel_3-18-2010.pdf

19.9 לפיכך, יתורנו היחסי של שוק התערובות בישראל לעומת שווקים אחרים, הנובע בין היתר מהמחקר והפיתוח, הינו גורם שאין להקל ראש בחשיבותו הכלכלית למשק התערובות בפרט ולמשק הישראלי בכללותו.

19.10 בנוסף לנושא המחקר והפיתוח וחשיבותו המובנית כשלעצמו, מן הראוי שלמכוני התערובת יהיה גוף ייצוגי אשר יוכל לקדם את ענף התערובות בכללותו (כגון באמצעות השתלמויות עובדים) ולטפל בבעיות כלליות שעשויות להתעורר מעת לעת, במיוחד מול הרשויות (תוך הקפדה על התנהגות שאיננה מנוגדת לדיני ההגבלים העסקיים).

19.11 כך, למשל, בעקבות מלחמת לבנון השנייה בקיץ 2006 התעורר הצורך בחענקת עדיפות ליבוא מוצרי מספוא לישראל בשעת חירום, וזאת על-מנת להימנע ממצב בו מלאי המספוא בארץ מדולדלים עד כדי רמה המסכנת את יציבות אספקת המזון בישראל. לשכת המכונים ריכזה

פעילות חשובה זו אל מול משרדי הממשלה השונים, ובכלל זה משרד התחבורה, משרד החקלאות ומשרד התמ"ת. מובן, כי חשיבות סוגיה כזו, אשר משרתת את כלל המכונים (לרבות אלה שאינם חברים בלשכת המכונים), הינה רבה, וכי קיומו של גוף כלשכת המכונים מאפשר ייצוג הולם של האינטרסים של מכוני התערוכות ולקוחותיהם בהקשרים כגון זה.

העתק תכתובות בין לשכת המכונים למשרדי התחבורה והחקלאות מצורף **בנספח 5**.

19.12 על פי סעיף 14 לחוק, כב' הממונה רשאי לפטור את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר, וזאת בהתקיים התנאים לכך. במקרה שבפנינו, ה"כבילות" שבהסדר, ככל שניתן להגדירן כ"כבילות" (שכן עסקינן בהחלפת אינפורמציה בעניינים הני"ל בלבד), אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר. פעילותה של לשכת המכונים איננה מגבילה כלל את התחרות בשוק או בחלק הימנו.

19.13 הראיה הטובה ביותר לכך היא התחרות שמתקיימת בפועל בשוק, כמפורט להלן וכפי שהתרשמו גם נציגי הממונה בעצמם במסגרת הבדיקות שנערכו על ידם. המכונים החברים בלשכת המכונים מתחרים זה בזה ופעילות הלשכה מזה שנים, איננה פוגעת בתחרות זו (אלא רק יכולה לעודד אותה, תוך ניצול היתרונות שבשיתוף פעולה בתחום המחקר והפיתוח).

19.14 כמו כן, עיקרו של ההסדר איננו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. שיתוף הפעולה במסגרת לשכת המכונים איננו עוסק כלל בהפחתת או מניעת התחרות ולא מוטלות על מי מהחברים בלשכה כבילות כלשהן. חילופי האינפורמציה, כאמור לעיל, הינם אך ורק לצורכי פעילות הלשכה בתחום המחקר והפיתוח והשתלמויות עובדים וככל הנדרש לצרכים אלה בלבד.

היתרונות הטבעיים שבפעילות לשכת המכונים

19.15 פעילות לשכת המכונים מאפשרת את קיומם של מחקר ופיתוח בתחום הזנת בעלי החיים ואת קיום ההשתלמויות המקצועיות לעובדים. פעילות הלשכה מקנה יתרונות מהותיים לא רק למכוני התערוכות החברים בה, אלא גם לציבור מגדלי בעלי החיים (שהינם צרכני התערוכות) וכן לציבור הצרכנים בכללותו (אשר צורכים את מגוון המוצרים המיוצרים ו/או מופקים מבעלי החיים).

19.16 באמצעות הלשכה מממנים כל המכונים יחדיו את המחקר והפיתוח והניסיונות בענפים השונים וכך מתאפשר עצם קיומם של הניסיונות. המכונים מעמידים מימון משותף לעריכת הניסיונות - כל אחד לפי חלקו היחסי בענף מסוים (וללא תמיכה ממשלתית), באופן שמאפשר את עריכת הניסיונות ואת עצם קיומו של מחקר ופיתוח בתחום (אם כל מכון יידרש לפעול בנפרד, סביר להניח שהיקף המחקר ופיתוח יהיה מינימלי).

19.17 שיתוף הפעולה איננו מימוני בלבד, אלא נעשה שימוש בידע ובניסיון המצטבר של התזונאים במכונים השונים. ההפריה ההדדית בין התזונאים וניצול הידע והניסיון של כולם, מאפשרים מחקר ופיתוח טובים ויעילים יותר והגעה לתוצאות אופטימליות.

19.18 מעצם העובדה שמדובר במחקר ופיתוח משותף, מובן, כי תוצאות הניסיונות ומסקנותיהם מועברות לכל החברים בלשכה וללקוחותיהם - מגדלי בעלי החיים, באופן שהידע החדש מנוצל

על ידי מרבית המגדלים (שהינם למעשה הבעלים של מכוני התערוכות). תוצאות המחקר והפיתוח והידע הנצבר, מחולקים בין כל המכונים החברים בלשכה וכל הגורמים החברים בהם, באופן שלמעשה מאפשר את זרימת האינפורמציה למרבית המגדלים בארץ וניצולה באופן המקיף ביותר לרווחת המשק והחקלאות במדינת ישראל.

19.19 בפועל, הידע הנצבר מניסיונות לשכת המכונים עובר ברובו לידיעת הציבור הרחב באמצעות כנסים והשתלמויות שונות, פרסומים בעיתונות מקצועית, דיווחים ממכון תערוכות ללקוחותיו וכיוצ"ב.

19.20 בזכות המחקר והפיתוח כאמור, ניתן לייעל, לשפר ולהוזיל את הזנת בעלי החיים ועל ידי כך - לייעל, לשפר ולהוזיל את גידול בעלי החיים ועימו את יצור מוצרי הצריכה הרלוונטיים כגון: עופות, בקר, ביצים, דגים, חלב, גבינות וכיוצ"ב. דהיינו: שיפור והוזלת הזנת וגידול בעלי החיים תורמת לצרכן הסופי בכך שהיא משפיעה גם על הוזלת מחירי המוצרים הסופיים דלעיל.

19.21 ללשכת המכונים תפקיד חשוב ביותר בארגון ומימון המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי החיים. תפקיד זה הוכר גם על ידי משרד החקלאות אשר למיטב ידיעתם של מכוני התערוכות, הינו מברך על פעילות הלשכה ואף פנה אליה בעבר בבקשה להשתתף במימון מחקרים/ניסיונות. העתק התכתבות שבין משרד החקלאות ובין לשכת המכונים בדבר שיתוף פעולה במחקר חומרי הגלם ומזונות לבעלי חיים מצ"ב כנספת 6.

19.22 גם השתלמויות העובדים מאפשרות לשפר ולעדכן את הידע והמקצועיות של עובדי המכונים, מעבר להיותן הטבה מקצועית לרווחת העובדים.

19.23 במשך שנות קיומה, ניתנו על ידי לשכת המכונים תרומות וחסויות שונות למטרות מחקר ופיתוח על ידי גופים שונים וארגון כנסים מקצועיים (ראה דוגמאות בבקשה הראשונה וכן נספח ח' לבקשה הראשונה - מכתב האוניברסיטה העברית ללשכת המכונים המדבר בעד עצמו).

שוק התערוכות בארץ, מאפייניו ורמת התחרות בו

19.24 מאחר ועסקינן במיזם משותף בין מתחרים בענף התערוכות להזנת בעלי חיים, מן הראוי להתייחס לשוק זה, למאפייניו ולתחרות המתקיימת בו. התייחסותנו תעשה בקצרה, הואיל ושוק זה נבחן כבר לעומק על ידי רשות הגבלים עסקיים והתברר כי קיימת בשוק זה תחרות עזה - ראה תוכן ההחלטה הראשונה.

19.25 היקף הייצור של התערוכות המיוצרות על ידי המכונים החברים בלשכת המכונים עמד בשנת 2010 על כ- 2.05 מיליון טון (לא כולל בליל המיוצר במרכזי המזון), ובשנת 2009 על כ- 2 מיליון טון (לא כולל בליל המיוצר במרכזי המזון). ייצור התערוכות מתבסס בעיקר על גרעיני המספוא (כ- 55% מחומר הגלם) וכן על מוצרים נוספים כגון: כוספאות, סובין (מוצר לוואי של טחנות הקמח), שמן מוחמץ צמחי, שמן עופות, ויטמינים, מינרלים, מלח, קמח נוצות ובשר (מוצרי לוואי של המשחטות) ושאר תחליפים.

19.26 שוק התערוכות בארץ מצטיין בתחרות גבוהה בין מכוני התערוכות. בשנים האחרונות טושטשו הגבולות הגיאוגרפים שבין אזורי פעילות המכונים ובשוק מתקיימת תחרות על כל לקוח ולקוח.

תחרות זו באה לידי ביטוי במעבר של לקוחות בין המכונים השונים (ללא קשר למיקומם הגיאוגרפי) ובהנחות הניתנות על ידי המכונים להובלה היבשתית.

19.27 כך למשל ולשם ההמחשה בלבד: מכון התערובת אמבר הממוקם ליד חדרה מספק את התערובת לענף ההודים ביישובים גבעת יואב, רמות וגמלא אשר מצויים ברמת הגולן; אמבר גם מספק תערובת לקיבוץ לוחמי הגטאות וישוב בגליל המערבי כמו בצת על חשבון מכון מילובר הסמוך (למרות העובדה שלוחמי הגטאות קשור בקשרי בעלות למילובר); לעומת זאת, מכון תערובת מילובר מספק תערובת לכפר הס ולכפר מונש במרכז הארץ הסמוכים למכון אמבר; מילובר גם מספק תערובת למשקים ברמת הגולן (הקרובים יותר למכון צמח); מכון תערובת צמח מספק תערובת לקדרים הקשור לבעלי המניות במכון מילובר; קבוצת תדמיר בבית שמש מוכרת רק כ- 6% מהתערובות המיוצרות על ידה למושבים באזור ירושלים ועיקר מכירותיה הינן לחברות פרטיות ולמושבים וקיבוצים שאינם באזור ירושלים. למרות מיקומו הגיאוגרפי, תדמיר מוכרת תערובת ללקוחות בצפון ובדרום הארץ. כך, היא מוכרת תערובת לקיבוץ נווה חריף בערבה או ליישוב כלנית (הקרוב למכון צמח) או לכפר פינס (הסמוך למכון אמבר); והדוגמאות הן רבות.

19.28 במסגרת התחרות בשוק, מספקים המכונים ללקוחותיהם הובלה במחירים מופחתים ולעיתים אף בחינם.

19.29 כמו כן, מבצעים המכונים פעולות שיווקיות ופרסומיות שונות ופונים ללקוחות השונים בניסיון לשכנע אותם לרכוש מהם תערובות (ראה למשל את אתרי האינטרנט של כל מכון אשר כתובותיהם פורטו לעיל). כל מכון מנסה להגדיל את חלקו בשוק ואת מכירותיו, על חשבון המכונים האחרים ופעילות המחקר והפיתוח המשותפת (המתקיימת במשך שנים במסגרת לשכת המכונים) איננה פוגעת כלל באינטרס מסחרי זה ובתחרות הטבעית המתקיימת בענף.

19.30 התחרות בענף משליכה באופן ישיר על מחירי התערובות. רמת המחירים של התערובות נמצאת בירידה מתמדת במהלך השנים האחרונות. מניתוח התנהגות מחירי התערובות במהלך השנים האחרונות עולה שישנה מגמה של ירידת מחירים, המשפיעה באופן משמעותי גם על סל התשומות החקלאיות כולו.

העתק אומדן ראשון לרווחיות ענף החקלאות בשנת 2009 שנערך בשנת 2010 על ידי גב' רחל בורושק עבור התאחדות החקלאים בישראל (להלן: "אומדן ענף החקלאות") מצ"ב כנספח 7.

19.31 גם מאומדן ענף החקלאות, ניתן ללמוד, כי מחירי התערובות במהלך השנים האחרונות ירדו בצורה חדה, המוסברת על רקע של ירידה בת 25% במחירי המספוא לבעלי חיים בשנת 2009 לעומת 2008 וכי ירידה ריאלית במחירי התשומות אפשרה עלייה ריאלית ברווחי ענף החקלאות כולו, ובייחוד בענפי בעלי החיים (ראה עמוד 2 לאומדן בנוגע למחירי תשומות).

בהקשר הנ"ל יש לציין, כי מחירי התערובות תלויים כמובן במחירי גרעיני ומוצרי המספוא המיובאים אשר מחיריהם משתנים מעת לעת בהתאם לביקוש וההיצע העולמיים ומתקיימת תנודתיות במחירים אלה הנובעת ממחירי השוק העולמיים המושפעים מאירועים שונים בעולם.

- 19.32 יצוין, כי בשנים האחרונות ניכרת בענף התערובות תופעה של צמצום לקוחות. כתוצאה מרפורמות וצעדי התייעלות שפקדו את כל ענפי הסקטור החקלאי, מספרם של הלקוחות (צרכני התערובות) הולך ומצטמצם באופן משמעותי. עובדה זו מחזקת את כוח הקניה של הלקוחות ומגבירה את רמת התחרותיות.
- 19.33 בנוסף, נזכיר, כי שוק התערובות הינו חלק משוק גידול בעלי החיים אשר בעיקרו פטור מהוראות חוק ההגבלים העסקיים ביחס להסדרים כובלים. צרכני התערובות - מגדלי בעלי החיים, נהנים מהפטור הסטטוטורי הקבוע בסעיף 3(4) לחוק ההגבלים העסקיים ביחס להסדר שכל כבילותיו נוגעות לגידול ושיווק של תוצרת חקלאית מגידול מקומי, לרבות חלב, ביצים, בקר, צאן, עופות ודגים.
- 19.34 דהיינו: לקוחות מכוני התערובות - הצרכנים בשוק הרלוונטי, רשאים לערוך ביניהם הסדר הכולל כבילות ביחס לגידול ולשיווק של בעלי החיים, מבלי שהדבר יחשב כהסדר כובל. פטור סטטוטורי זה יכול ללמד על כוונת המחוקק ביחס למגזר זה במשק ועל הכרתו באילוצים המתחייבים בכל הנוגע לחקלאות במדינת ישראל.
- 19.35 כשם שמכוני התערובות הוקמו על ידי המגדלים לשם גידול בעלי חיים, כך גם לשכת המכונים פועלת עבור המגדלים ועיקר פעילותה בתחום המחקר והפיתוח משרתת את האינטרסים של המגדלים. המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי החיים הינו למעשה עבור מגדלי בעלי החיים ונועד לאפשר להם את גידול התוצרת החקלאית באופן יעיל, איכותי ואופטימלי מכל הבחינות.
- 19.36 המדיניות המוצהרת של המדינה במהלך העשור האחרון בנושא גידול בעלי חיים למאכל, הינה של רפורמה והתייעלות תוך פיקוח על המחירים, הקטנת סובסידיות, קביעת מחירי מטרה וכיוצ"ב. פעילות לשכת המכונים עולה בקנה אחד עם מטרה זו ומאפשרת התייעלות ושפור בנושא זה.
- 19.37 המבנה של המגזר החקלאי במדינת ישראל והעובדה שמאות הקיבוצים והמושבים שהינם צרכני התערובות, הם גם הבעלים של מכוני התערובות, מלמדים גם כן ששיתוף הפעולה בין המכונים במסגרת לשכת המכונים, בתחומים המצומצמים בהם היא עוסקת, איננו עשוי להשפיע לרעה על שוק התערובות, וכנגד חששות כלשהם בתחום זה, עומדים שיקולים משמעותיים וכבדי משקל בדבר היות ההסדר לטובת הציבור ומחויב המציאות.
- 19.38 זאת ועוד. פעילותה רבת השנים של לשכת המכונים בשוק המאופיין בתחרותיות, מעידה, כשלעצמה, על כך שאין בפעילותה של הלשכה כדי לפגוע בתחרות. הפעולות והתוצאות החיוביות שבפעילות הלשכה, משרתות את משק התערובות בכללותו, ותורמות לו באופן ניכר.
- 19.39 בכל אופן, ענף התערובות נבדק על ידי נציגי הממונה מספר פעמים במהלך העשור האחרון וגם הם הגיעו לכלל מסקנה שמתקיימת תחרות בין מכוני התערובות. כך, למשל, אישרה הרשות להגבלים עסקיים מיזוג בין אמבר למתמור ואסם יניב, וכן הליכי הבחינה שקדמו למתן הפטורים הקודמים שניתנו ללשכת המכונים, לא העלו מסקנה או טענה כי שוק התערובות אינו תחרותי.

- 19.40 עיון בהחלטת מתן הפטור הקודמת של לשכת המכונים מעלה כי הממונה סברה כי יש לבחון שלושה חששות העלולים להשפיע על התחרות: העברת מידע הפוגע בתחרות, קיומו של שולחן משותף, והגבלת חברות בלשכת המכונים למכונים גדולים בלבד (וראה עמודים 2-3 להחלטה הקודמת).
- 19.41 לכל אחד משלושת חששות אלה ניתן מענה בהחלטות הקודמות, אשר מיושם בפועל בפעילותה של הלשכה, ואשר מעיד כי חששות אלה אינם מתממשים, הלכה למעשה.
- 19.42 כך, בסוגיית **החשש מפני העברת מידע**, נקבע כי המכונים החברים בלשכה לא יחשפו את נתוני המכירות והמחירים האחד למשנהו, ולשם כך נוצר מנגנון לפיו רואה החשבון של לשכת המכונים לא יהיה חבר באחד מהמכונים החברים בלשכה, וכי יערוך את ההתחשבות בין המכונים ללא חשיפתם למידע על מתחריהם. מר דני אולשקר, אשר אינו חבר באף אחד מהמכונים החברים בלשכה, הינו רואה החשבון של לשכת המכונים (משרד בועז ארדה הינו רואה החשבון החיצוני המבקר של הלשכה). ההתחשבות בין המכונים נעשית תוך שמירת המידע הרגיש אודות היקפי מכירה ומחירים מחוץ להישג ידם של המכונים, ובכך נשמרת תכלית ההגבלה שקבעה הממונה בהחלטותיה הקודמות.
- העתק הדו"חות הכספיים של לשכת המכונים לשנים 2006 – 2009 מצ"ב **כנספת 8**.
- 19.43 בסוגיית **החשש מפני שולחן משותף**, נקבע כי במפגשי הפורומים של לשכת המכונים יערכו פרוטוקולים, אשר יתעדו את תוכן המפגשים, באופן שיאפשר שקיפות, ויסייע לוודא כי לא מתבצעות במסגרת הפורומים פעולות תיאום אסורות. ואכן, כפי שניתן להיווכח מהפרוטוקולים של הפורומים של הלשכה, חברי הלשכה מקפידים שלא לנצל לרעה את פורום לשכת המכונים כדי לבצע פעולות האסורות על-פי דיני ההגבלים העסקיים.
- העתקי פרוטוקולים של מפגשי פורום לשכת המכונים מצ"ב **כנספת 9**.
- 19.44 בסוגיית **החשש מפני הגבלת החברות בלשכת המכונים**, הרי שחשש זה אינו קיים לאור פתיחת האפשרות לחברות בלשכה לכל מכון תערובת אשר יחפוץ בכך. ואכן, מאז מתן הפטור הראשון התרחבה לשכת המכונים מחמישה מכונים לשישה, ודלתה של הלשכה פתוחה לכל מכון תערובת אשר יחפוץ להיות חבר בה.
- 19.45 הנה-כי-כן, החששות הנבחנו בתהליך מתן הפטור מקבלים מענה הולם, באופן המתחשב ומגן על השיקולים שבבסיס דיני ההגבלים העסקיים מחד, ומאפשר את קיומה של לשכת המכונים עם כל היתרונות הגלומים בה ובפעילותה מאידך.
- 19.46 במסגרת שתי ההחלטות למתן פטור ללשכת המכונים קבעו הממונים כי: **"שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ... בכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי"**.

סיכום הדברים - קיימת הצדקה להאריך את הפטור מאישור ההסדר

- 19.47 בענייננו, כאמור בסעיף 14 לחוק, הכבילות שבהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מההסדר, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. על כן, ראוי להאריך את הפטור המבוקש להסדר בכפוף לתנאים שנקבעו בפטור הקודם.
- 19.48 כאמור, פעילות לשכת המכונים מקנה מספר יתרונות מהותיים:
- 19.48.1 מימון משותף של המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי החיים – שיתוף פעולה מבחינה פיננסית.
- 19.48.2 שימוש בידע ובניסיון המצטבר של התזונאים במכונים השונים – שיתוף פעולה מבחינת ידע והפריה הדדית.
- 19.48.3 שיתוף המכונים ולקוחותיהם – מגדלי בעלי החיים בתוצאות המחקר הפיתוח, לטובת החקלאות והציבור בישראל.
- 19.48.4 בזכות המחקר והפיתוח כאמור, ניתן לייעל, לשפר ולהוזיל את הזנת בעלי החיים ועל ידי כך – לייעל, לשפר ולהוזיל את גידול בעלי החיים ועימו את יצור מוצרי הצריכה הרלוונטיים כגון: עופות, בקר, ביצים, חלב, גבינות, דגים וכיוצ"ב.
- 19.48.5 השתלמויות העובדים מאפשרות לשפר ולעדכן את הידע והמקצועיות של עובדי המכונים.
- 19.49 הצרכים, האילוצים והקשיים של המשק והכלכלה הישראלית, הוכרו כשיקולים ראויים לאישור הסדרים כובלים או מתן פטור מאישור הסדרים כובלים. הצורך הלגיטימי של מכוני התערובת לשתף פעולה בתחום המחקר והפיתוח, הצדיק את מתן הפטורים הקודמים ומצדיק את הארכת הפטור גם כיום.
- 19.50 כב' השופטת מזרחי הסבירה במאמר שכתבה בעניין מיזם משותף כהסדר כובל, כי:
- "במקרים רבים שיתוף-הפעולה בין עסקים אכן מיועד למנוע תחרות, והיותו "הסדר כובל" אינה מוטלת בספק. ואולם התבוננות במציאות מגלה, כי לשיתוף-פעולה בין עסקים יש לא-אחת מטרות אחרות זולת הגבלת התחרות. כך, השאיפה למימוש יתרונות גודל (economies of scale) היא מניע שכיח לשיתוף-פעולה בין עסקים. ככלל, יעילותה של פעילות כלכלית גדלה ככל שהיקפה של הפעילות מתרחב. יתר על כן: יש משימות כלכליות שביצוען אינו לפי כוחותיו של העסק היחיד, ושיתוף-פעולה בין עסקים מתבקש כל אימת שמשימה כזו אינה ניתנת לחלוקה. סיבה נוספת המביאה עסקים לשתף פעולה היא קיומן של פעילויות, שפירותיהן אינם נופלים בחלקו של העסק היחיד, אלא בחלקם של הרבים. לפעילויות כאלה מתלווים – בלשון הכלכלנים – יתרונות חיצוניים (external economies) ויש תמריץ ברור לבצען בכוחות משותפים" (מרים מזרחי "מיזם משותף כהסדר כובל", משפטים כג 213, 217-216).
- 19.51 שיתוף הפעולה בין מכוני התערובת בעניין המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי חיים, הינו חיוני למגדלים ולמשק. התועלת שבכך עולה לאין שיעור על "הנזק" הפוטנציאלי, ככל שקיים. אם לא

יותר שיתוף הפעולה, אזי ככל הנראה כמעט ולא יתקיים מחקר ופיתוח בתחום ההזנה לבעלי חיים ובוודאי שלא יתקיים בהיקף הנוכחי וביעילות הנוכחית - תוך ניצול המשאבים והידע של כל השותפים לפעילות המחקר והפיתוח. פעילות המחקר והפיתוח בהיקף ובאופן האמור, איננה יכולה להתקיים על ידי כל מכון בנפרד והיא מעבר לכוחו.

19.52 החשיבות והיתרונות שבשיתוף פעולה בתחום המחקר והפיתוח, הוכרו במסגרת **כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים לביצוע מחקר ופיתוח)**, התשס"א - 2001. פטור סוג זה אמנם איננו חל בענייננו לאור העובדה שמדובר בגופים מתחרים שחלקם המצרפי בשוק הרלוונטי עולה על 30%, אולם הרציונל שבבסיס קביעת פטור סוג זה, מתקיים בענייננו.

19.53 גם בארה"ב, מעודד הדין מיזמים משותפים למחקר ופיתוח, בשל הרצון לעודד, לשפר ולמקסם את קיומם של מחקר ופיתוח ומתוך הכרה כי חסכוני ועיל יותר לגופים כלכליים עצמאיים לבצע מחקר ופיתוח תוך נשיאה משותפת בהשקעות ובמשאבים הכרוכים בכך ושיתוף בתוצאות וביתרונות הנובעים מהם.

19.54 כאשר המחקר והפיתוח המשותפים אינם פוגעים פגיעה של ממש בתחרות בשוק הרלוונטי, מובן כי יש לאפשר אותם. מיזם משותף למחקר ופיתוח נבחן במשקפי סבירות. אם היתרונות שבשיתוף הפעולה הינם ברורים, ובהעדר המיזם המשותף - לא יתקיימו מחקר ופיתוח בהיקף ובאופן הקיים (אלא לכל היותר - בהיקף מצומצם ובלתי יעיל על ידי כל מכון בנפרד), מובן וסביר שיש להתיר את המיזם המשותף, כל עוד אין הוא פוגע ממשית בתחרות.

19.55 כך, בהחלטת הממונה בדבר מתן פטור מהסדר כובל **לקונסורציום ביוטכנולוגיות לגידול אצות ופיתוח מוצריהן**, 1994 **הגבלים עסקיים** 3007484, נקבע כי יש הצדקה למתן הפטור בנסיבות דומות לענייננו. כב' הממונה העניק את הפטור למיזם המשותף בין המתחרים, על מנת לאפשר ולעודד את המחקר והפיתוח המשותף.

19.56 בהחלטת הממונה בדבר מתן פטור **לאיגוד חברות הביטוח** (ביחס להפצת מחקר בין החברות המתחרות) (קובץ החלטות כרך ג', 20), נקבע כי מידת הפגיעה מהפצת המידע שבמחקר איננה משמעותית וכל עוד המחקר איננו קובע תעריף ומהווה בסיס לקביעת פרמיה, ניתן לתת את הפטור. בענייננו, כאמור לעיל, לא מועברים למכוני התערוכות כל נתונים שיכולים לשמש בסיס לתיאום מחירים או דברים כיוצ"ב והמידע שמועבר למכוני הינו מועיל בלבד ואיננו מסכן את התחרות.

19.57 בהחלטת הממונה בדבר מתן פטור **להקמת מיזם משותף לייצור, שיווק ומכירה של עמודי תאורה**, 1996 **הגבלים עסקיים** 3006308, ניתן הפטור להקמת המיזם המשותף עקב כך שמטרת המיזם היתה חיובית - ייעול תהליך הייצור והשיווק באופן שאיכות המוצרים תשתפר באופן משמעותי ותופחתנה עלויות הייצור. גם בענייננו, המיזם המשותף מאפשר את ייעול, שיפור והוזלת הזנת בעלי החיים באופן שתשתפר האיכות ותוזל העלות.

19.58 בהחלטת הממונה בדבר מתן פטור בתנאים **למיזם משותף להתפלת מי ים באשקלון**, 2002 (החלטה מיום 19.5.02 - טרם פורסם) ציין הממונה בהחלטתו כי מדובר בפעילות בעלת חשיבות עליונה לשם הפחתת עלויות אשר לא תצא אל הפועל ללא התארגנות המשקיעים. דברים אלה

נכונים גם בענייננו. המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי החיים הינם בעלי חשיבות עליונה מבחינה לאומית ואלמלא פעילות לשכת המכונים, לא יתקיים כל מחקר ופיתוח בתחום זה או שהוא יצומצם באופן מינימלי ובלתי יעיל - ככל שכל מכון יחליט לבצע פעילות מחקר ופיתוח בכוחות עצמו ובמשאבים העצמיים שלו.

19.59 בהחלטת הממונה בדבר מתן פטור בתנאים בעניין **אלביט מערכות בע"מ נ' התעשייה האווירית לישראל בע"מ**, 2007, **הגבלים עסקיים** 5000616 ציינה הממונה בהחלטתה כי עיקר המיזם המשותף הינו בשלב הפיתוח והפקת הידע, החיוניים לצורך ביצוע הפרויקט בעל החשיבות הגבוהה לביטחון המדינה, ואשר ללא התארגנותם המשותפת של הצדדים לא תצא אל הפועל, נוכח העלויות הכרוכות במחקר והפיתוח. אף בעניין שלפנינו, המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי החיים הינו בעל חשיבות לאומית גבוהה, המחייב מחקר ופיתוח מעמיק ונמשך הנושא עימו כמובן עלויות נכבדות, ואשר ללא פעילות לשכת המכונים לא ייצא אל הפועל כאמור, או יתבצע באיכות וכמות ירודים.

19.60 בספרו של עוה"ד יצחק יגור - **דיני הגבלים עסקיים** (הוצאת ניר ספרות משפטית בע"מ 2002) בע' 174 - 175, ציין המחבר, כי התארגנות צרכנים יכולה להיות לגיטימית במיוחד כאשר מטרתה הינה להוזיל עלויות ייצור ולמנוע בזבז משאבים.

19.61 בסעיף 10 לחוק, נקבעו שיקולים לטובת הציבור בהם יש להתחשב כאשר נבחנת תרומתו של ההסדר הכובל והתועלת הצפויה לציבור ממנו אל מול הנזק שעלול להיגרם לציבור. בין היתר, נקבעו בסעיף 10 השיקולים הבאים אשר רלוונטיים לענייננו:

19.61.1 "10(1) **יעול הייצור והשיווק של נכסים או שירותים, הבטחת איכותם או הורדת מחיריהם לצרכן**" [ההדגשות לעיל ולהלן - אינן במקור].

19.61.2 "10(5) **מניעת פגיעה חמורה בענף החשוב למשק המדינה**".

19.62 בענייננו מתקיימים כל השיקולים הנ"ל לטובת הציבור. באמצעות פעילות לשכת המכונים, מתייעלים ענף הזנת בעלי החיים (הוא ענף התערובות) וענף גידול בעלי החיים, במגמה של שיפור הטיב והאיכות וצמצום העלויות על מנת שניתן יהיה למכור את המוצרים הרלוונטיים (לרבות: פטס, בקר, צאן, חלב, ביצים, דגים וכו') באיכות טובה יותר ובמחיר זול יותר.

19.63 מצב הדברים הוא שלא קיימת כל חלופה אלטרנטיבית שהינה עדיפה על פעילות זו של לשכת המכונים. לא תיתכן פעילות נפרדת של כל אחד ואחד מהמכונים אשר יש בה כדי להוות חלופה ראויה וממשית לפעילות המשותפת בתחום המחקר והפיתוח במסגרת הלשכה. (ראה מאמרה הנ"ל של כב' השופטת מרים מזרחי "מיזם משותף כהסדר כובל" **משפטים** כג', 213 בעמ' 233).

19.64 חילופי המידע בין לשכת המכונים לבין החברים בה, מתמצים ומסתכמים בכל הנוגע למחקר ופיתוח והשתלמויות עובדים, בלי להטיל כבילה או מגבלה על פעילות ושיקול דעת מכוני התערובת, ובלי לפגוע בתחרות בין מכוני התערובת. אין כל תיאום עמדות ו/או החלפת אינפורמציה פסולה ביחס למחירי תערובות, חלוקת שוק או דברים כיוצ"ב שעלולים לפגוע בצרכנים או לבוא על חשבונם (ראה: החלטה בעניין **האיגוד הישראלי לפרסום - החלטה בעניין פטור מהסדר כובל** (קובץ הגבלים עסקיים כרך א', 100, 104); **מתן פטור מאישור הסדר**

כובל - התאחדות התעשיינים בישראל, 1996 הגבלים עסקיים 3007345 ; וכן מאמרו של חן ליכטנשטיין "חילופי מידע בין מתחרים - סוגיות בדיני הגבלים עסקיים" **משפטים כ"ו 493, 495-496.**

19.65 סיכום הדברים הינו שפעילות לשכת המכונים הינה מועילה ומוצדקת מבחינת הצרכן ומבחינת המשק והכלכלה הישראלית (ראה בעניין זה: **מתן פטור מאישור הסדר כובל - עמותת אינטרפלורה ישראל, 1994 הגבלים עסקיים 3007474**). בהחלטת הממונה בעניין **אינטרפלורה** הנ"ל, נקבע, כי ארגון המאגד בתוכו הזמנות ושירותים לייצוא של פרחים, איננו פוגע בתחרות. למרות שבעמותת אינטרפלורה נצבר מידע רב אשר יכול להיות עוגן להתנהגות לא תחרותית, ניתן פטור להסדר מאחר ובמידע זה נעשה שימוש למטרות של ייעול ושיפור המוצר, ולא למטרות אנטי-תחרותיות.

בדומה לכך, גם בענייננו, לשכת המכונים מרכזת מידע בענייני מחקר ופיתוח הנדרש לשם ייעול ושיפור התערובות באופן המייעל ומשפר את גידול בעלי החיים, ולא למטרות אנטי - תחרותיות.

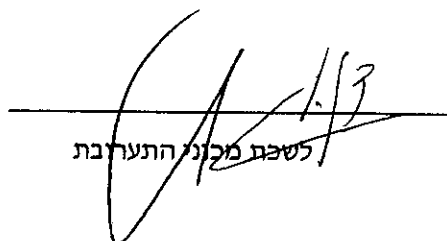
19.66 כמו כן, הלכה היא שהסדר כובל הינו ראוי לאישור כאשר הינו חוסך בעלויות עסקה שהיו הופכות אותה לבלתי יעילה או בלתי כלכלית - הי"ע 3547/00 **הפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים 2000**, הגבלים עסקיים 3008822. בדומה לכך, אם תופסק פעילות לשכת המכונים, אזי יופסק המחקר והפיתוח בתחום הזנת בעלי החיים.

19.67 בנוסף, מן הראוי שלמכוני התערובת יהיה גוף ייצוגי אשר יוכל לקדם את ענף התערובות בכללותו ולטפל בבעיות כלליות שעשויות להתעורר מעת לעת, במיוחד מול הרשויות (תוך הקפדה על התנהגות שאיננה מנוגדת לדיני ההגבלים העסקיים).

19.68 לאור כל האמור לעיל אשר פורט ביתר הרחבה בבקשה הראשונה, ניתנו הפטורים הקודמים ונקבע על ידי הממונה: "שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ... בכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי".

אשר על כן, מתבקשת כב' הממונה ליתן את הפטור המבוקש (להאריך את הפטור הקודם) בכפוף לתנאים שנקבעו בהחלטות הקודמות.

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו (למעט מסמכים דומים החוזרים על עצמם במהלך פעילותה הרגילה של לשכת המכונים ו/או מסמכים שהועברו כבר לרשות הגבלים עסקיים בעבר).

לשכת מכוני התערובת

תאריך: 7 במרץ 2011